

Izpētes autors: arhitekte Dace Lukšēvica
sertifikāts Nr.1-00602

Pasūtītājs : Artūrs Andrišūns

Adrese: Rūpniecības iela 28, Bauska

Objekts: DZĪVOJAMĀS ĒKAS **Rūpniecības ielā nr.28**
(būves kadastra apzīmējums
4001 0030081 **001**)
Bauskā

FASĀŽU ARHITEKTONISKI MĀKSLINIECISKĀ INVENTARIZĀCIJA

Izpētes autore.....D.Lukšēvica
LAS sertifikāts..... Nr.1-00602

2025.g. novembris, Jēkabpils

SĒJUMA SATURS.

1. Ievads.
2. Ziņas par būvvēsturi.
 - 2.1. Novietojums.
 - 2.2. Ziņas par kvartāla būvvēsturi.
 - 2.2.1. Ēkas būvvēsture.
3. Inventarizācijas rezultāti.
 - 3.1. Ēkas apjoms.
 - 3.2. Fasādes.
 - 3.3. Logi. Ārdurvis.
 - 3.4. Metāla detaļas.
4. Secinājumi un rekomendācijas.
5. Esošās situācijas fotofiksācijas attēlu saraksts
Esošās situācijas fotofiksācijas attēli (6.- 32.)
6. Rasējumi.
 - 6.1. Mājas plāns AMI -1
 - 6.2. Ielas fasāde. Gala fasāde. AMI -2
 - 6.3. Pagalma fasāde AMI -3

1. IEVADS.

Dzīvojamās ēkas Bauskā, **Rūpniecības ielā Nr. 28** (kad.apz. 40010030081001) fasāžu arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija veikta laikā no 2023.gada novembra līdz 2024.gada septembrim, sagatavota 2025.gada novembrī pēc ēkas īpašnieka Artūra Andrišūna pasūtījuma. Ēka atrodas **Bauskas vecpilsētas vēsturiskā centra teritorijā** (valsts nozīmes pilsēt būvniecības piemineklis ar aizsardzības Nr.7425).

Izmantoti teksta un vizuālie materiāli no NKMP arhīva, Bauskas pilsētas muzeja krājuma, R.Ābelnieka un A.Urtāna grāmatas "Bauska – pilsēta, kur satiekas...", ēku kadastrālās inventarizācijas lietas, Bauskas novada būvvaldes arhīva materiāli. Ēku fotofiksācija veikta 2023.g.15.novembrī, 2024.g.5.martā un 3.aprīlī- fotogrāfeja D.Lukšēvica; 2024.gada septembrī, oktobrī - fotogrāfeja A.Andrišūns).

Izpētes atskaite sagatavota **1** eksemplārā (papīrā), kas iesniegta pasūtītājam kopā ar atskaiti digitālā (pdf) formā. NKMP PDC un izpildītājam atskaite iesniegta digitālā formā.

2. ZIŅAS PAR BŪVVĒSTURI.

2.1 NOVIETOJUMS.

Apsekojamā dzīvojamā ēka atrodas kvartāla starp Kalna, Kalēju, Rūpniecības ielām ziemeļu malā, cieši pie Rūpniecības ielas.

Ēkas fasāde veido Rūpniecības ielas pilsēt būvniecisko ainavu.

1.att. Kvartāla apbūves novietojums Bauskas vēsturiskā centra teritorijā.

2.att. VZD kartes izdrukā ar kvartāla apbūvi (2023.g).

2.2. ZIŅAS PAR KVARTĀLA BŪVVĒSTURI.

Kvartāls, domājams, atrodas pilsētas teritorijā kopš tās dibināšanas gada (1584.g.) 1968.gadā Bauska iekļauta 18.aizsargājamo Latvijas vecpilsētu sarakstā, no 1988.gada Bauskas vecpilsēta ir Valsts aizsardzības pilsētībūvniecības piemineklis Nr. 7425. Kvartālu ietverošo ielu nosaukumi mainīti vairākkārt, vienīgi Kalēju iela nav mainījusi savu sākotnējo vēsturisko nosaukumu. Rūpniecības iela ir daļa no kādreizējās Pils ielas (līdz 18.gs.), pēc tam Mazā pils iela, Nabagmājas iela, no 1976.- Kārļa Reiskarta iela, bet 1989.gadā atguva nosaukumu Rūpniecības iela.

I periods. Pilsētas dibināšana. Vieta, kur šodien atrodas Bauskas pilsēta tikai netieši saistās ar sākotnējo Bauskas pils (celta 1443.g.) Vairogmiestu, jo kad tas sāka traucēt pils aizsardzībai un senās pilsētiņas izaugsmi ierobežoja tās atrašanās uz šauras pussalas, 1584. gadā pēc Kurzemes hercoga pavēles miestu likvidēja (1575.gadā viss miests bija nodedzis, izņemot baznīcu) un iedzīvotāji sāka jaunas pilsētas būvi Mēmeles kreisajā krastā, mūsdienā Bauskas vecpilsētā.¹

Bauska pilsētas tiesības saņem 1609.gadā. Vieni no pilsētas vārtiem, iespējams, atradušies tagadējās Rūpniecības ielas rietumu galā².

Par sākotnējo - **17.gadsimta** apbūvi pilsētā maz kas zināms, jo **18.gadsimta** sākumā Lielajā Ziemeļu karā tiek nopostītas 2/3 pilsētas apbūves. Pilsētas iedzīvotājiem vajadzēja nojaukt ēkas un atdot kokmateriālus pils nostiprināšanai. Sekoja 1709.gads – bada gads. 1710.gada mēra epidēmijas rezultātā samazinās pilsētnieku skaits. 1711.gadā saglabājusies tikai 1/3 daļa pilsētas. Pilsētā atļauj apmesties sabēgušajiem apkārtnes zemniekiem.³

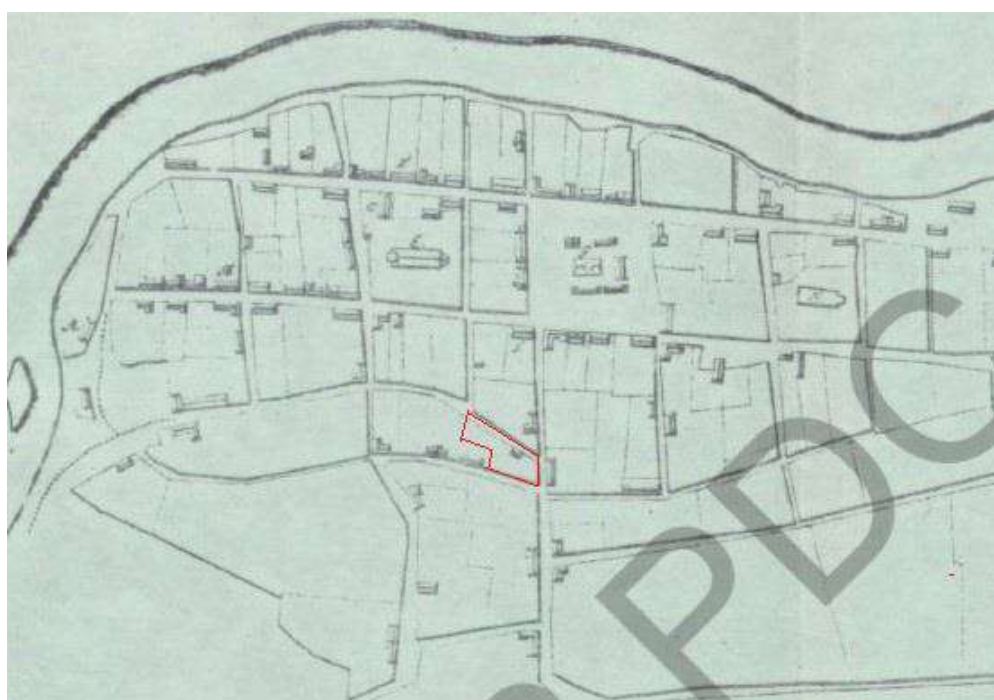
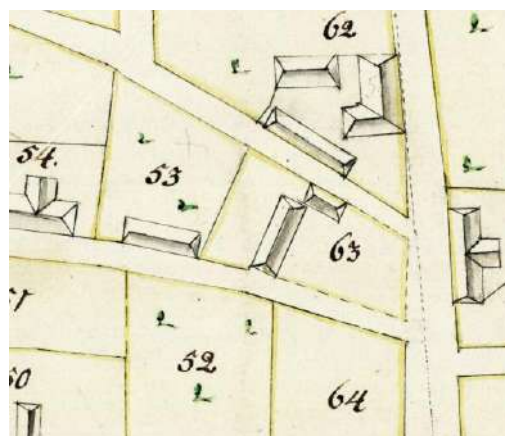
¹ Vikipēdija. Bauskas vēsture.

² VKPAI PDC Bauskas pilsētas vēsturiskā centra attīstības vēsture, lieta 7425-5976, S.Rusmanis.2000.g., Bauskas vēsturiskā centra attīstības vēsture, 10.lpp.

³ VKPAI PDC Bauskas vecpilsētas izpēte. I.Bākule, Bauskas vecpilsētas izpēte, 1986.g. lieta 7425-7931-85-KM, 18.lpp.

18.gs. beigās - 1797.g. pilsētas kartē (**3.att.**) apsekojamais kvartāls (īpašumi nr. 53 un 63) ir daļēji apbūvēts.

3.att. Kvartāla apbūve - fragments no Bauskas pilsētas 1797.gada kartes ⁴

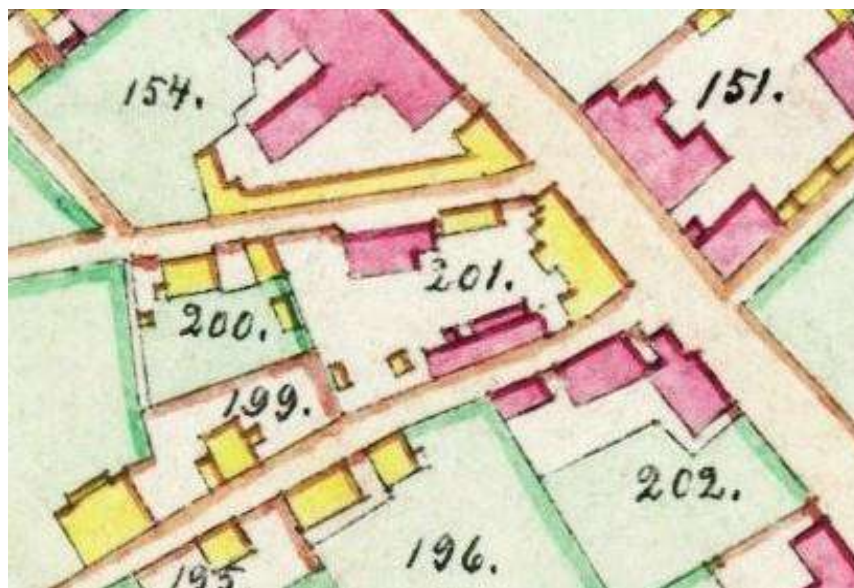
4. att. Bauskas pilsētas 1814.g . kartes fragments⁵.

II periods. 19.gadsimts. Kad **1814.** gadā apstiprināja pilsētas plānu (**4.att.**) , Bauskā bija 108 ēkas un 28 apbūves gabali. Apsekojamā kvartālā parādās viena ēka, kas novietota ar garāko fasādi gar Rūpniecības ielu. No 1820. gada Bauskā atļāva apmesties ebrejiem, kas līdz tam bija dzīvojuši atsevišķā apmetnē aiz upes. 1823. gadā Bauskā bija 120 dzīvojamo māju, no kurām seši bija mūra vai ķieģeļu nami, 1848. gadā zemniekiem atļāva brīvi apmesties visā Kurzemes guberņas teritorijā (t.sk. pilsētās), Bauskā ieradās daudz lauku amatnieku. Lielais tirgus apmeklētāju skaits noveda pie tā, ka Bauskā 1858.gadā bija 25 krogi un iebraucamās vietas. Vairāk kā puse no pilsētas iedzīvotājiem bija ebreji, kuriem 1863. gadā piederēja septiņdesmit no pilsētas 75 bodītēm. Kopš 19. gadsimta beigām turīgāko pilsētas namsaimnieku, amatnieku un uzņēmēju vidū minēti arī latvieši. Pilsētā

⁴ LVVA, 1679.f., 156.lieta, 111.lp.

⁵ VKPAI PDC Bauskas pilsētas vēsturiskais centrs, Kartes kopija, kas zīmēta pēc 1797.g.kartes. lieta 7425-5816-30-KM, 36.lpp.

uzplaukst rūpniecība un amatniecība. Iespējams, arī šis kvartāls nonāk ebreju īpašumā.

5. att. Kvartāla apbūve (gruntsgabali 200 un 201) Bauskas pilsētas 1882.g. kartē⁶.

1882.gada kartē apsekojamais kvartāls apbūvēts gar Rūpniecības, Kalna un Kalēju ielām. (5.att.). Taču ēku izmēri, materiāls un novietojums tikai daļēji atbilst 21.gs.20.gadu situācijai (**2.att.**). 19. gadsimta beigās un 20. gadsimta sākumā pilsētā plašumā izvērtās ķieģeļu ēku celtniecība⁸.

III periods. 20.gadsimta pirmā puse. Trūkst ziņu par 1.pasaules kara postījumiem Bauskā. **1936.gada** Bauskas pilsētas apbūves noteikumi vecpilsētā atļāva būvēt tikai slēgtu apbūvi un vienīgi no nedegoša materiāla.⁷ Iespējams, šajā laikā top mūra žogs, kas apvieno kvartāla D malas ēku fasādes gar Kalēju ielu, veidojot gar ielu norobežojošu mūri. 1936.gadā (pēc ēkas inventarizācijas) Rūpniecības ielā nr. 28 divu koka būvju vietā tiek uzbūvēta **mūra dzīvojamā māja**.

Bet 2.pasaules karš - laiks no 1941.- 1945.gadam, iespējams, ienesa lielākās pārmaiņas kvartāla apbūvē. Ir zināms, ka 2.pasaules kara laikā **1944.gada septembra** vidū aviācijas uzlidojumos tika sagrauta trešdaļa Bauskas ēku (100 ēkas sagrautas, 300 ar dažādām postījumu pakāpēm)⁸. Tiek saspridzināts Rūpniecības ielā uzceltais Aizsargu nams (**1.att.**), tiek iznīcināta mūra celtnes lielā zāle.⁹ Spridzināšana notikusi ciešā tuvumā apsekojamam kvartālam - Rūpniecības ielas pretējā pusē (Kalna iela 18) un, visticamāk, stipri cietusi arī daļa no apsekojamā kvartāla apbūves.

IV periods. 20.gadsimta otrā puse.

Sagrautās pilsētas atjaunošanas darbi sākušies vairākus gadus pēc kara. Ir zināms, ka **1950.gadā** notika Kultūras nama (bij Aizsargu nama, Kalna iela 18) sagrautās daļas atjaunošana. Visticamāk, ka tieši šajā laikā atjauno arī dzīvojamās ēkas Rūpniecības ielā nr.28 un Nr.30 ieņemot kultūras namam

⁶ LVVA 1679 fonds, 156.apraksts, 106 lieta . Fragments no kartes.

⁷ VKPAI PDC Bauskas pilsētas vēsturiskā centra attīstības vēsture, lieta 7425-5976, S.Rusmanis.2000.g., Bauskas vēsturiskā centra attīstības vēsture, 11.lpp.

⁸ Vikipēdija. Bauskas vēsture.

⁹ R.Ābelnieks "Bauska -pilsēta, kurā satiekas...", 131.lpp.

ielas pretējā pusē. Kvartāla apbūve (koka) pie Kalna ielas saglabājusies līdz 20.gs. 80.gadu vidum. Dolomītakmens mūra žogs ar māla kārniņu jumtiņu top nojauktās vēsturiskās apbūves vietā. 1985.gadā Bauskas pilsētas mākslinieks izstrādājis krāsojuma pases. vecpilsētas ēkām t.sk. arī Rūpniecības ielā nr. 28.¹⁰ **(6.att.)**.

Uz mūra žoga Kalēju ielā (apsekojamā kvartāla D mala) netālu no Kalna ielas 1999.gadā tapis Bauskas Mākslas skolas audzēkņu darbs, kas veltīts Bauskas 390.gadu jubilejai.¹¹

V periods. 21.gadsimts. Kvartāla apbūve kopumā saglabājusies no 20.gs otrās puses. Atsevišķas koka ēkas nolietotojās – nonākušas avārijas stāvoklī. 2001.gadā apsekojamo gruntsgabalu atgūst īpašnieki Artūrs Jofe un Gunārs Jofe, bet 2023.gadā šo Jofes dzimtas īpašumu iegādājas Artūrs Andrišūns.

2.2.1. ĒKAS BŪVĒSTURE.

Dzīvojamās ēka Rūpniecības ielā **nr.28** (būves kadastra apzīmējums 4001 0030081 **001**) uzcelta 1936.gadā (pēc inventarizācijas lietas). 19.gs. beigās **(5.att.)** šajā vietā atradušās divas mazākas koka ēkas ar vairākām palīgceltnēm gruntsgabalā. Trūkst informācijas par ēkas iespējamām pārbūvēm 20.gs. pirmajā ceturtdaļā.

3. INVENTARIZĀCIJAS REZULTĀTI

Pēc Bauskas vēsturiskā centra izpētes¹² secinājumiem, apsekojamā ēka pieder pie vēsturiskās apbūves, kas tapusi laikā no ~1899.gada līdz ~1914.gadam un daļēji pārbūvēta pēc 1940.gada.

Ēka veido kultūrvēsturiski nozīmīgu autentisku 19.gs. beigu Rūpniecības ielas ainavu un “pieder pie Bauskas vecpilsētas apbūves, kurai nepieciešamas **atsevišķas izmaiņas** vēsturiskā veidola atjaunošanai”¹³.

3.1. APJOMS.

Apsekojamās mūra ēkas Nr.28 apjoms novietots ar garāko fasādi gar Rūpniecības ielu, cieši pie ietves. Apjomam divslīpu jumts ar atšķirīgu slīpumu ielas un pagalma pusēs. Ielas pusē ēkai izbūvēts mezonīns. Domājams, ka ielas pusē saglabāties mūra ēkas sākotnējais (kvartāla III būvperiods -1936.g.) apjoms.

Par senāko (kvartāla II būvperiods -19.gs. beigās) koka būves apjoma novietojumu šajā vietā liecības atrodamas 1882.gada pilsētas kartē **(5.att.)**. Iespējams, ka 1936.gada pārbūvē sākotnējās ēkas apjoma koka konstrukcijas saglabātas un apmūrētas ar ķieģeļu sienu. Par to liecina inventarizācijas lietas 1.stāva plānā redzamās vairākslāņu ārsienas ēkas austrumu daļā.

Pagalma pusē mūra apjoms šobrīd ir pilnu 2 stāvu augstumā, jumts virs tā ar lēzenāku slīpumu nekā ielas pusē. Pagalma puses vidusdaļā plata jumta izbūve ar mūra frontonu. Visticamāk pagalma pusē ēkas apjoms daļēji

¹⁰ Bauskas novada būvvaldes arhīvs. Fasāžu pases. K.Reiskarta iela 28, Padomju iela 4.

¹¹ R.Ābelnieks, A.Urtāns “Bauska – pilsēta, kur satiekas...”, SIA Jelgavas tipogrāfija, 2018.g. 147.lpp.

¹² VKPAI PDC Bauskas vēsturiskā centra izpēte, lieta 7425-110597III, Bauskas vēsturiskā centra apsekošana.D.Lēvalde. 2011-2013., lapa AMI-1.

¹³ VKPAI PDC Bauskas vēsturiskā centra izpēte, lieta 7425-110597III, lapa AMI-2.

pārbūvēts pēc 2.pasaules kara – D pusē izbūvētas papildus telpas visā ēkas garumā. Pie pagalma ieejām piebūvēts slēgts koka vējtveris ar vienslīpu jumtu un nojume.

3.2. FASĀDES.

FASĀŽU ĀRĒJĀ APDARE

Fasāde pret Rūpniecības ielu - šobrīd apmesta māla ķieģeļu mūra fasāde ar mūra mezonīnu. Ielas fasāde (**7., 18.att.**), veidota greznāka kā pārējās - tās plastiku veido no sienas plaknes izvirzītas ķieģeļa palodzes, lokveida pārsedzes, starpstāvu dzega, jumta dzega. Senākais šobrīd apzinātais fotoattēls (**6.att.**) liecina, ka kopš 1985.gada fasādes mūra daļas apdare saglabājusies neizmainīta. Šobrīd visa fasāde apmesta, krāsota (20.gs. 80.gadi) divos toņos:

sienas plaknes: gaišs smilšu tonis – NCS S0510-Y30R

palodzes, pārsedzes: gaišs silti brūns tonis – NCS S1030-Y30R.

Cokola apdare cementa uzšļakstījums betona tonī, zem tā gaišs balsinājums. Fasādes austrumu daļā (kuras iekšpusē, iespējams, saglabājusies senākas celtnes daļa) uz sienas mitruma plankumi, cementa pielabojumi (**7.,8.att.**), virs kuriem bojāts krāsojums, irstošs apmetums.

Sākotnēji ēkai, visticamāk, iecerēta **neapmesta ķieģeļu arhitektūras** fasāde vai daļēji apmesta (un balsināta) sienas plakne ar neapmestām, izvirzītām māla ķieģeļu detaļām (līdzīgs piemērs Rūpniecības ielas pretējā pusē). Mūrim, kas mūrēts ar kaļķu javu, veidotas šuves (**11.att.** durvju ailes mala). Dzegas, sandriki un palodzes veidotas ar ķieģeļu dažādu novietojumu, bet nav izmantoti profilēti vai formķieģeļi. Apmetums uz izvirzītajām detaļām veidots kopējot ķieģeļa virsmas formas. Starpstāvu dzegas veidotas ar “šķautņu rindu” ķieģeļi iemūrēti fasādes plaknē ar stūra šķautni veidojot zobojumu, apmetums uz tā saglabāties plānāks.

Ailu izvietojumā 1.stāvā ievērots vienots ritms, bet mezonīna logu izvietojums veidots nesakrītīgi ar pirmā stāva logu ailēm.

Rietumu gala fasādes ķieģeļu mūris **apmests**. Saglabājusies ar mūrējuma izvirzījumu akcentēta, starpstāvu dzega (**18.,19.att.**). Gala fasāde šobrīd, asimetriska. 1936.gadā ēka celta kā viestāvu mūra ēka ar divslīpu jumtu, kurai tradicionāli simetriska gala fasāde. Starpstāvu dzegas akcentējums un bēniņu ventilācijas lūkas liecina, ka gala fasāde sākotnēji nav bijusi akls uguns mūris, bet tā eksponēta pret vienu no iebrauktuvēm pagalmā.

Pēdējā ēkas pārbūvē, (domājams, pēc 2.pasaules kara - III kvartāla būvperiods) ēkai pagalma pusē izbūvēts pilns otrais stāvs visā ēkas garumā - tā izveidojot apjoma asimetriju. Gala fasādē izbūvētas arī jaunas logu ailes otrā stāvā un aizmūrēta logu aile 1.stāvā. Saglabājušās sākotnējās bēniņu telpas vēdināšanas lūkas (rombveida) un S veida metāla enkurs, ar kuru jumta koka konstrukcija nostiprināta ārsienas mūrī (**18., 19.att.**).

Pagalma (dienvidu) fasāde (**30., 31. att.**) – šobrīd neapmests māla ķieģeļu mūris ar dažādos būvperiodos iebūvētiem logiem (ar atšķirīgiem izmēriem, materiālu, krāsojumu) un divām ārdurvīm. Ailu kārtojums 1.stāvā nesakrīt ar ailu izvietojumu 2.stāvā. Vairāku pārbūvju liecības nolasāmas arī izmantotajos ķieģeļos un mūrējuma veidā. Vecākie (1936.g.) sienu fragmenti mūrēti no ķieģeļiem (65-130x265 mm) ar dzeltenīgu nokrāsu ar kaļķu javu aizpildītām gludām, šuvēm. Sākotnējo logu ailu pārsedzes mūrētas no ķieģeļiem ar nelielu liekumu. Vēlākās pārbūvēs ailu pārsedzes betonētas.

1.stāvā tikai viena logu aila saglabājusies nepārbūvēta. Fasādes 2. stāva līmenī saglabājusies nepārbūvēta mezonīna daļa ar četrām logu ailēm ar ķieģeļu pārsedzēm. Uz rietumiem no mezonīna piebūvētais ķieģeļu mūris

būvēts no līdzīgiem ķieģeļiem kā mezonīna daļā. Fasādes daļa uz austrumiem no mezonīna gan 1.stāvā, gan 2.stāvā mūrēta no cita veida ķieģeļiem (tonis mainīgs – no bāli sārta, gaiši pelēcīga līdz intensīvi sarkanbrūnam) ar javu, kas ieziesta starp ķieģeļiem neveidojot šuvju apdari (iespējams, ka bijis iecerēts apmest pagalma fasādi).

COKOLS. Ēkas cokols ielas fasādē un gala fasādē (tāpat kā pārējā siena) apmests ķieģeļu mūris¹⁴. ZR stūrī cokolam atdalījies apmetums atsedz cokola mūrējumu no akmeņiem, tikai cokola pati augšmala mūrēta ar ķieģeļiem (**18.att.**), kas likti uz šaurākās malas. Pagalma fasādē cokols gandrīz visā ēkas garumā “ieaudzis” zemē (**21.att.**).

JUMTS. Jumta segums – viļņotas asbestcimenta loksnes saglabājušās no 20.gs. 60./70.gadiem. Sākotnējais jumta segums nav konstatēts, bet, iespējams, koka jumstiņi vai skaidas.

DŪMVADI. Virs jumta saglabājušies izbūvētie trīs ķieģeļu dūmvadi, kuriem saglabājusies sākotnējā arhitektūra ar cokolu un dzegu.

3.3. LOGI UN ĀRDURVIS.

LOGI. Ielas fasādē saglabājušies divi koka logi no 20.gs. pirmās puses.

1.stāva loga tips L-1 (**8.att.**) ir divu vērtnu (divu rūšu vērtne ar vēdlodziņu vienā loga pusē) dubultlogs. Loga kārbā abās pusēs augšdaļā saglabājušies slēgu kalto viru kāši (**9.att.**).

2.stāva loga tips L-2 (**10.att.**) ir divu vērtnu (vērtne 3 rūtis) groplogs. No sākotnējā koka loga, iespējams, saglabājusies kārba, iekšējā palodze, bet zudusi iekšējā izceļamā ziemas vērtne un ārējās vērtnes izgatavotas no jauna.

Vecākajā fotoattēlā no 20.gs. 80.gadiem (**6.att.**) redzam, ka šie L-1 tipa logi saglabājušies 1.stāva septiņās logu ailēs no ārdurvīm uz austrumu pusi, bet no ārdurvīm uz rietumu pusi ailēs L-4 tipa koka logi ar 3 vērtņēm. 2.stāvā L-2 tipa logi saglabājušies visās ielas fasādes mezonīna logu ailēs (piecās).

1.stāva loga L-1 krāsojums: 1. slānis – dzeltenīgs tonis (NCS S 2050-Y10R)

2.slānis – brūns tonis (NCS S 6020-Y70R)

Atsevišķi PVC logi iebūvēti iepriekš nedemontējot koka loga kārbu (**15.att.**)

Sākotnēji 1.stāva logiem bijuši slēgi, no kuriem saglabājušās tikai atsevišķas liecības: loga L-1 kastē saglabājušies divi slēgu **viru kāši** (**8., 9.att.**) un **slēgu fiksatori** (**14.att.**).

Gala fasādē šobrīd divi PVC logi bez vērtnu dalījuma, bet vēl 2019.gada augusta foto uzņēmumā (atrasts interneta vietnē Google Map) viens no logiem saglabājies vēsturiskais 20.gs.50.gadu koka oderlogs ar trīs vērtņēm (loga tips L-4).

Pagalma fasādē saglabājušies vairāku tipu koka logi:

1.stāva logs L-3 (**22.att.** otrais no kreisās puses) ir četru vērtnu dubultlogs ar krusta veida statni, krāsojuma vietā lietota laka, kura saglabājusies tikai fragmentāri – iespējams, izgatavots 20.gs. beigās.

1.stāva logi L-4 (saglabājies divās ailēs: trešais no kreisās (**23.att.**), krāsots sarkanbrūnā tonī un otrais no labās (**24.att.**), krāsots okera dzeltenīgā tonī. Loga tips L-4 ir trīs vērtnu dubultlogs, iespējams, izgatavoti 20.gs. 50.gados.

1.stāva logs L-5 (**25.att.** pirmais no labās), krāsots okera dzeltenīgā tonī. ir četru vērtnu dubultlogs – iespējams, izgatavots 20.gs. 50.gados.

2.stāva logi L-6 saglabājušies divās ailēs: Pirmā no kreisās puses (**26.att.**) un otrā no kreisās puses (mezonīna daļā). Iespējams, izgatavoti 20.gs. 30.gados.

¹⁴ VKPAI PDC Bauskas vēsturiskā centra izpēte, lieta 7425-110597III, lapa AMI-2.

2.stāva logi L-2 tips (analogi mezonīna logam ielas fasādē) saglabājušies trīs ailēs. Pirmais un otrais no kreisās puses (**27.att.**) krāsots gaišā sinepju tonī. Trešais – baltā tonī.

ĀRDURVIS.

Ielas fasādē saglabājušās vēsturiskās ārdurvis D-1 (iespējams, saglabājusies sākotnējā kārbā ar virsgaismu, izgatavotas jaunas vērtnes) ielas fasādē. (**10., 11.att.**). Divviru pildīņu ārdurvis ar virslogu. Slēdzene un rokturis zuduši, krāsotas ar sedzošu eļļas krāsu brūnā tonī ((NCS S 6020-Y70R).

Pagalma fasādē saglabājušās vienviru koka ārdurvis ar virslogu, vērtne rūpnieciski ražota 20.gs. beigās.

3.4. METĀLA DETALĀS.

KAROĢU TURĒTĀJS. Ielas fasādē pa labi no ieejas durvju ailes piestiprināts metāla karogs turētājs (20.gs. 1.puse) (**32.att.**).

SLĒĢU FIKSATORI. Ielas fasādes mūrī starp logu ailēm (no mezonīna daļas uz austrumiem) saglabājušās divas unikālas kaltas metāla detaļas – logu slēģu fiksatori, kas lietoti slēģu fiksēšanai atvērtā stāvoklī. (**14.att.**).

Pagalma fasādē saglabājušās 20.gs. beigās uzmontētas dažādas metāla sakaru ierīces.

4. SECINĀJUMI UN REKOMENDĀCIJAS

- Šobrīd saglabājušās ēka **celta 1936.** gadā, bet iespējams, ka tā ietver arī **senāku koka** celtņu daļas. Celtnei 20.gs. vairākkārt mainījušies īpašnieki, tā pārbūvēta saglabājot **sākotnējo fasādi** pret ielu un sākotnējo lietošanas veidu **dzīvojamā ēka**. Joprojām ēka ir apdzīvota. No 2023.gada rudens tā ir privātīpašums.
- Dzīvojamā ēka **novietota** ar garāko fasādi (A-R virzienā) gar ielu cieši pie trotuāra. Gan jumta noteku sistēmas bojājumi un zudumi, gan kultūrslāņa paaugstināšanās pagalmā (20.gs.2.pusē) veicinājusi virszemes nokrišņu **mitruma** krāšanos pie ēkas cokola, ārsienām. Esošā situācija daudzus gadu desmitus veicinājusi **ēkas tehniskā stāvokļa pasliktināšanos**.
- Dzīvojamā māja kopumā ir **unikāla 20.gs. 30.gadu Bauskas** apbūves liecība , neatņemama daļa no **Bauskas vēsturiskās apbūves**. Tās apjoms harmoniski iekļaujas vēsturiskajā vecpilsētas ainavā.
- Apsekotajā ēkā šobrīd **saglabājušās** unikālas vēsturiskās liecības :
 - **vienstāva mūra ēkas būvaprums** (no kvartāla III būvperioda), ar divslīpu jumtu un **mezonīna** izbūvi ielas pusē, kas raksturīga Bauskas vēsturiskajai dzīvojamo ēku apbūvei;
 - jumta **koka konstrukcijas**;
 - iespējams, mūra apjoma **iekšpusē** atrodamas liecības no kvartāla II būvperioda (19.gs. 2.puse) **koka ēkām**;
 - ielas fasādes **māla ķieģeļa mūra ārsienas**, ķieģeļu/akmeņu cokols,
 - **ielas fasādes ailu** sākotnējais izvietojums, starpstāvu **dzegas**, logu **sandriki, palodzes**, kas veidotas ar **ķieģeļa** dekoratīvu mūrējumu;
 - atsevišķi **sākotnējie koka logi** (logs L-1 ar saglabātu kalnu metāla furnitūru - **slēģu viru kāši**) un **slēģu fiksatori**,
 - dažādu būvperiodu deviņi **koka logi** pagalma fasādē, kuru lielāka daļa, iespējams, ir neapmierinošā tehniskā stāvoklī un to restaurācija vai koka logu atjaunošana ir izvērtējama;
 - ielas fasādē koka pildīņu **ārdurvis** ar virslogu; metāla karogs turētājs;
 - **dūmvadu** galvas saglabājušās 20.gs. 1.puses arhitektūru.;

- pagalma fasādē **neapmestu māla ķieģeļu** arhitektūra (ar pārbūvētiem fragmentiem).

- Šobrīd ēkai **zudis**:

- gan ielas fasādē, gan pagalma fasādē liela daļa no **koka logiem** nomainīta ar PVC izstrādājumiem, kuru vērtību dalījums ir neatbilstošs vēsturiskajam;
- ielas fasādē - logu **koka slēgi**;
- sākotnējais **jumta segums**;
- sākotnējais ielas fasādes apdares risinājums – **neapmesta māla ķieģeļa fasāde** ar dekoratīvām detaļām – šobrīd fasāde apmesta ar blīvu cementa/kaļķa apmetumu.

REKOMENDĀCIJAS

♦ Dzīvojamo ēku nepieciešams saglabāt un restaurēt tās vēsturisko ielas fasādi, jo tā ir **Bauskas arhitektūras mantojuma vērtība**.

Lai nodrošinātu labu **ēkas tehnisko stāvokli** (novērstu lieka mitruma nokļūšanu uz ēkas konstrukcijām no gaisa un no zemes), nepieciešams izstrādāt ēkas atjaunošanas **būvprojektu** tajā ietvertot arī **pagalma labiekārtojumu**. Lai nodrošinātu **ēkas saglabāšanu** un dzīvojamai videi atbilstošu ekspluatāciju, iecerē ietvert gan zemes līmeņa pazemināšanu pagalma pusē, gan visu apaugumu likvidēšanu pie ēkas pagalma pusē, gan jumta seguma atjaunošanu, gan lietūs ūdens noteku sistēmas atjaunošanu. **Labiekārtojumu** izstrādāt respektējot ēkas novietojumu vecpilsētā un pielietoto materiālu atbilstību vēsturiskās vides atjaunošanai.

♦ Neskatoties uz atsevišķām pārbūvētām ēkas pagalma pusē, saglabājams **esošais** vēsturiski izveidojies ēkas **būvapjoms** ar asimetrisku divslīpu jumtu.

♦ Pirms fasāžu remontdarbiem atbrīvot **visas fasādes** no nefunkcionējošiem elektrības un sakaru kabeļiem, objektiem.

♦ Dzīvojamai ēkai **nepieciešams saglabāt un atjaunot tās vēsturisko veidolu ielas fasādē**:

– saglabājot un restaurējot sākotnējo neapmesto ķieģeļu arhitektūru, veicot ķieģeļu mūra remontdarbus ielas fasādē **respektēt, ka māla ķieģeļa ārsienas** pēdējo 50 gadu laikā apmestas, labotas ar cementa apmetumu, kas, iespējams, veido stipru saķeri ar ķieģeļu virsmu. Cementa apmetuma daļu demontāža jāveic rūpīgi, lai nebojātu ķieģeļa oriģinālo mūrējumu un ķieģeļu virsmu, atjaunot mūra šuves ar javu, kuras sastāvs pēc iespējas līdzīgāks javai, kas lietota sienas uzmūrēšanai. Bojātos vai zudušos ķieģeļus aizstāt ar analoga izmēra un materiāla ķieģeļiem.

♦ **Saglabāt oriģinālās jumta koka konstrukcijas** un nomainīt esošo nolietoto asbestcimenta lokšņu **segumu ar skārda lokšņu segumu**;

♦ Saglabāt un remontēt esošos **koka** būvgaldniecības izstrādājumus: **ārdurvis, un logus**.; iebūvēt koka slēgus ielas fasādes 1.stāva logiem;

♦ Saglabāt, restaurēt vēsturiskās logu un slēgu metāla detaļas, trūkstošajās vietās izgatavot detaļu kopijas pēc oriģināla parauga;

♦ Veicot ēkas remontdarbus pagalma fasādē izvērtēt koka vējtveru demontāžas vai pārbūves iespējas, ņemot vērā, ka ēkas iekšpagalms vecpilsētā arī veido vēsturisko pilsētas ainavu no dažādiem skatu punktiem.

♦ Veicot remontdarbus gan **fasādēs**, gan iekšdarbos izmantot **tradicionālos materiālus**: māla ķieģeļus, skārdu, kaļķa/cementa javu, kaļķa vai silikāta krāsas apmetuma apdarei; demontēt mitrumu piesaistošus cementa uzslāņojumus, demontējot tos lietot ēku saudzējošas metodes. Jaunus logus, durvis un vārtus **izgatavot no koka**, krāsot ar lineļlas krāsām, logus iestiklot

ar logu ķiti. Tradicionālie materiāli izcels ēkas senatnīgumu un ļaus tai harmoniski iekļauties vēsturiskajā Bauskas pilsētas apbūves raksturā.

♦ **Nav pieļaujama** ēkas siltināšana no ārpuses. Siltinot no iekšpuses nelietot tvaika necaurlaidīgus materiālus.

Arhitekta
2025.gada 21. novembrī

Dace Lukšēvica

5. ESOŠĀS SITUĀCIJAS FOTOFIKSĀCIJAS ATTĒLU SARAKSTS

6. attēls. Ēkas fasādes pret Rūpniecības ielu 20.gs. 80.gadi. (fotokopija no Bauskas novada būvvaldes arhīva, Fasāžu krāsojuma pases).

7. attēls. Ēkas fasādes kopskats pret Rūpniecības ielu. Skats no ZR puses. Ēkai saglabājies sākotnējais būvapjoms pret ielu.

8. attēls. Ielas fasādes 1.stāva fragments. Saglabājies sākotnējais koka logs L-1.

9. attēls. Kalts loga slēgu āķis, saglabājies logam L-1 Z fasādē.

10. attēls. Ielas fasādes fragments. Saglabājušās sākotnējās koka pildīņu ārdurvis D-1 un sākotnējais mezonīna koka logs L-2.

11. attēls. Sākotnējās koka ārdurvis D-1 ar virslogu. Kopskats.

12. attēls. Mezonīna koka loga L-2 ārējās vērtnes fragments. Skats no iekšpusēs. Nomainīts vērtnes fiksators (atvērtam logam).

13. attēls. Logam L-2 saglabājusies sākotnējā kārba un palodze. Loga ārējās un iekšējās vērtnes nomainītas. Iekšējā vērtne sākotnēji bijusi izceļama Ziemas vērtne.

14. attēls. Kalts loga slēgu fiksators (slēgu atvērtā stāvoklī). Saglabājies ielas fasādes kreisajā daļā.

15. attēls. 1.stāva logs pa labi no ārdurvīm. Ielas fasādē visas logailēs, izņemot vienu 1.stā un vienu mezonīnā, iebūvēti atšķirīgi PVC izstrādājumi.

16. attēls. Ēkas cokols mūrēts no ķieģeļiem, apmests ar kaļķu javu, virsējais apmetuma slānis- cements. Fragments ielas fasādē.

17. attēls. Ēkas ārsienas iela fasādē mūrēta no māla ķieģeļiem, apmesta ar kaļķu javu.

18. attēls. Kopskats uz dzīvojamo ēku no ZR puses (no Rūpniecības un Strautnieku ielas krustojuma).

19. attēls. Ēkas gala fasāde (Rietumu). No sākotnējā ēkas apjoma saglabājies nepārbūvēta pret ielu vērstās puses apjoms, gala fasādē - bēniņu vēdināšnas rombiskie logi, starpstāvu dzega.

20. attēls. Ēkas iekšpagalma (Dienvidu) fasādes kopskats no D puses. Neapmesta māla ķieģeļu mūra fasāde ar pilnu 2.stāva izbūvi. Ārsienas fragmentāri pārmūrēta. Daļa no 1.stāva logu ailēm pārbūvētas (ar betona pārsedzēm), koka logi nomainīti ar PVC izstrādājumiem.

21. attēls. Ēkas iekšpagalma (Dienvidu) fasāde. Kopskats no DA puses. Ēkas Nr.28 gala sienai pēdējās pārbūvē (20.gs. 50.gadi) cieši piebūvēta ēkas Nr.30 gala siena. Apjomu savienojuma vietā izbūvēta ieeja 2.stāva dzīvoklī.

22. attēls. Iekšpagalma fasādes 1.stāva logs L-3 (2.no kreisās puses) ir četru vērtnu koka groplogs, izgatavots 20.gs. beigās.

23. attēls. Iekšpagalma fasādes 1.stāva logs L-4 (3. no kreisās puses) ir koka dubultlogs (105x160 cm) ar ar horizontālo šķērsroku un 3 vērtnēm.

24. attēls. Iekšpagalma fasādes 1.stāva logs L-4 (2. no labās puses) ir koka dubultlogs (105x160 cm) ar ar horizontālo šķērsroku un 3 vērtnēm.

25. attēls. Iekšpagalma fasādes 1.stāva logs L-5 (1.no labās puses) ir koka dubultlogs (160x160 cm) ar ar horizontālo šķērsroku un 4 vērtnēm.

26. attēls. Koka logs L-6. Pagalma fasādē 2.stāvā 1. no kreisās puses. Koka dubultlogs (105x160 cm) ar ar horizontālo šķērsroku un 3 vērtnēm.

27. attēls. Koka logs L-2. Pagalma fasādē 2.stāvā (2. no labās puses). Koka logs ar divām ārējām vērtnēm (ar trīs rūtīm).

28. attēls. Koka loga L-1 (1.no kreisās puses ielas fasādē 1.stāvā) krāsojums.

29.attēls. Koka loga L-4 (2. no labās puses. 1.stāvā pagalma fasādē) krāsojums.

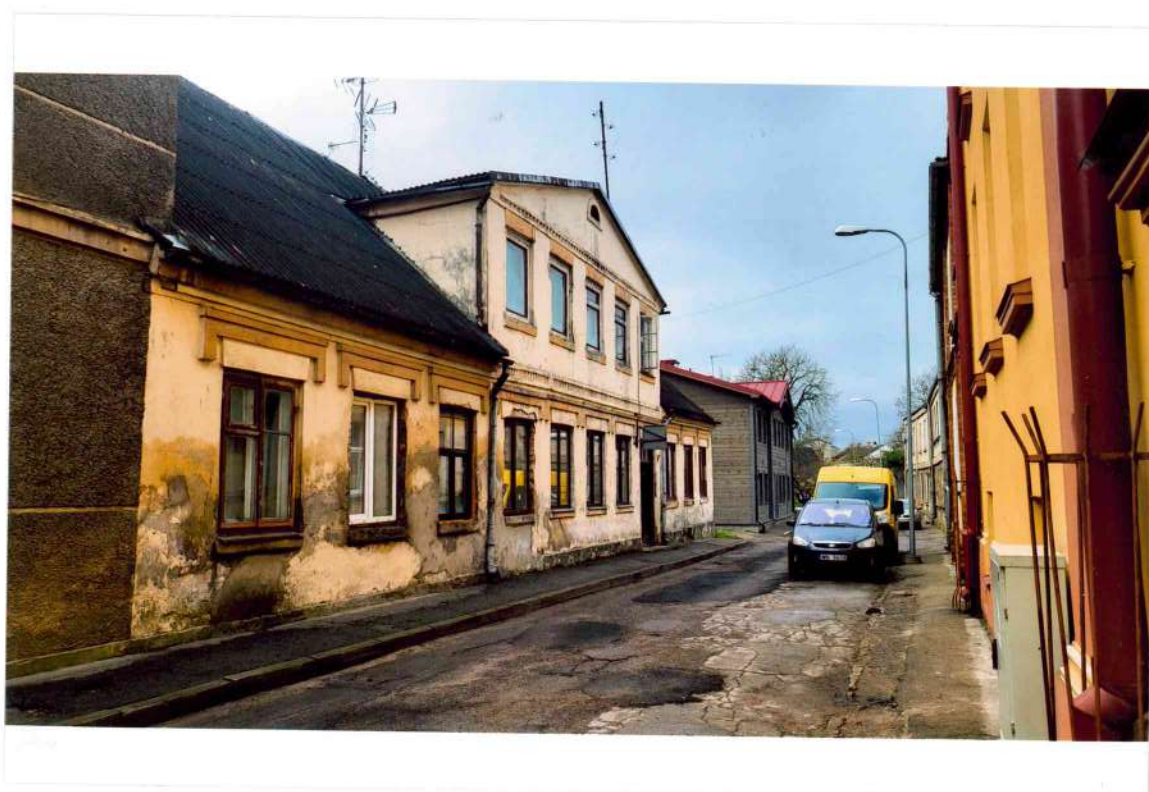
30.attēls. Mezonīna bēniņtelpa. Saglabājusies sākotnējā jumta konstrukcija: centrālais kopturis zem mezonīna kores ar spāru vertilāko balstu, jumta seguma pamatne - dēļu klājs. Apmesta mūra dūmvada horizontālais posms.

31.attēls. . Mezonīna bēniņtelpa. Saglabājusies sākotnējā jumta konstrukcija. Skats uz bēniņtelpas vēdināšanas logu.

32.attēls. Ielas fasādē saglabājies metāla karogu turētājs.

6. attēls. Ēkas fasādes pret Rūpniecības ielu 20.gs. 80.gadi. (fotokopija no Bauskas novada būvvaldes arhīva, Fasāžu krāsojuma pases).

7. attēls. Ēkas fasādes kopskats pret Rūpniecības ielu. Skats no ZR puses. Ēkai saglabājies sākotnējais būvapjoms pret ielu.

8. attēls. Ielas fasādes 1.stāva fragments. Saglabājies sākotnējais koka logs L-1.

9. attēls. Kalts loga slēgu āķis, saglabājies logam L-1 Z fasādē.

10. attēls. Ielas fasādes fragments. Saglabājušās sākotnējās koka pildīņu ārdurvis D-1 un sākotnējais mezonīna koka logs L-2.

11. attēls. Sākotnējās koka ārdurvis D-1 ar virslogu. Kopskats.

12. attēls. Mezonīna koka loga L-2 ārējās vērtnes fragments. Skats no iekšpuses. Nomainīts vērtnes fiksators (atvērtam logam).

13. attēls. Logam L-2 saglabājusies sākotnējā kārba un palodze. Loga ārējās un iekšējās vērtnes nomainītas. Iekšējā vērtnē sākotnēji bijusi izcelama Ziemas vērtnē.

14. attēls. Kalts loga slēgu filisators (slēgu atvērtā stāvoklī). Saglabājies ielas fasādes kreisajā daļā.

15. attēls. 1.stāva logs pa labi no ārdurvīm. Ielas fasādē visas logailēs, izņemot vienu 1.stā un vienu mezonīnā, iebūvēti atšķirīgi PVC izstrādājumi.

16. attēls. Ēkas cokols mūrēts no ķieģeļiem, apmests ar kaļķu javu, virsējais apmetuma slānis- cements. Fragmentis ielas fasāde.

17. attēls. Ēkas ārsiena iela fasādē mūrēta no māla ķieģeļiem, apmesta ar kaļķu javu.

18. attēls. Kopskats uz dzīvojamo ēku no ZR puses (no Rūpniecības un Strautnieku ielas krustojuma).

19. attēls. Ēkas gala fasāde (Rietumu). No sākotnējā ēkas apjoma saglabāties nepārbūvēta pret ielu vērstās puses apjoms, gala fasādē - bēniņu vēdināšnas rombiskie logi, starpstāvu dzega.

20. attēls. Ēkas iekšpagalma (Dienvidu) fasādes kopskats no D puses. Neapmesta māla ķieģeļu mūra fasāde ar pilnu 2.stāva izbūvi. Ārsiena fragmentāri pārmūrēta. Daļa no 1.stāva logu ailēm pārbūvētas (ar betona pārsedzēm), koka logi nomainīti ar PVC izstrādājumiem.

21. attēls. Ēkas iekšpagalma (Dienvidu) fasāde. Kopskats no DA puses. Ēkas Nr.28 gala sienai pēdējās pārbūvē (20.gs. 50.gadi) cieši piebūvēta ēkas Nr.30 gala siena. Apjomu savienojuma vietā izbūvēta ieeja 2.stāva dzīvoklī.

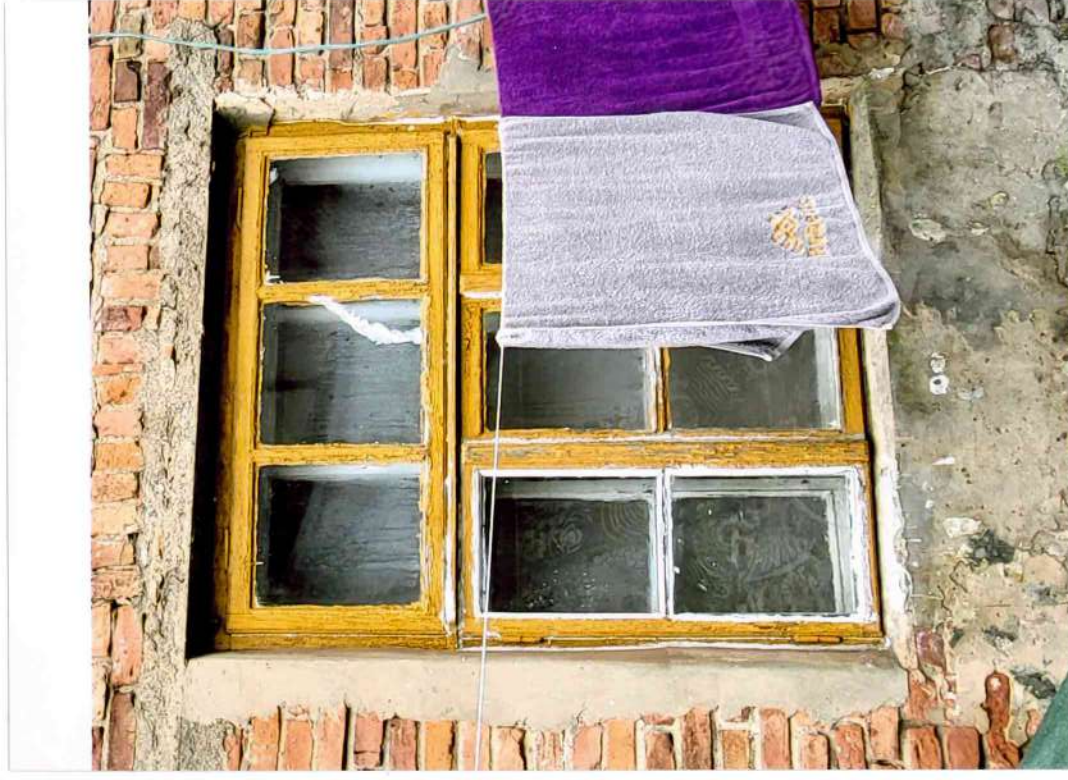
22. attēls. Iekšpagalma fasādes 1.stāva logs L-3 (2.no kreisās puses) ir četru vērtnu koka groplogs, izgatavots 20.gs. beigās.

23. attēls. Iekšpagalma fasādes 1.stāva logs L-4 (3. no kreisās puses) ir koka dubultlogs (105x160 cm) ar ar horizontālo šķērsskoku un 3 vērtnēm.

24. attēls. Iekšpagalma fasādes 1.stāva logs L-4 (2. no labās puses) ir koka dubultlogs (105x160 cm) ar ar horizontālo šķērskoku un 3 vētrnēm.

25. attēls. Iekšpagalma fasādes 1.stāva logs L-5 (1.no labās puses) ir koka dubultlogs (160x160 cm) ar ar horizontālo šķērskoku un 4 vētrnēm.

26. attēls. Koka logs L-6. Pagalma fasādē 2.stāvā 1. no kreisās puses. Koka dubultlogs (105x160 cm) ar horizontālo šķērskoku un 3 vērtnēm.

27. attēls. Koka logs L-2. Pagalma fasādē 2.stāvā (2. no labās puses). Koka logs ar divām ārējām vērtnēm (ar trīs rūtīm).

28. attēls. Koka loga L-1 (1. no kreisās puses ielas fasādē 1. stāvā) krāsojums.

29. attēls. Koka loga L-4 (2. no labās puses. 1. stāvā pagalma fasādē) krāsojums.

30.attēls. Mezonīna bēniņtelpa. Saglabājusies sākotnējā jumta konstrukcija: centrālais kopturis zem mezonīna kores ar spāru vertilāko balstu, jumta seguma pamatne - dēļu klājs. Apmesta mūra dūmvada horizontālais posms.

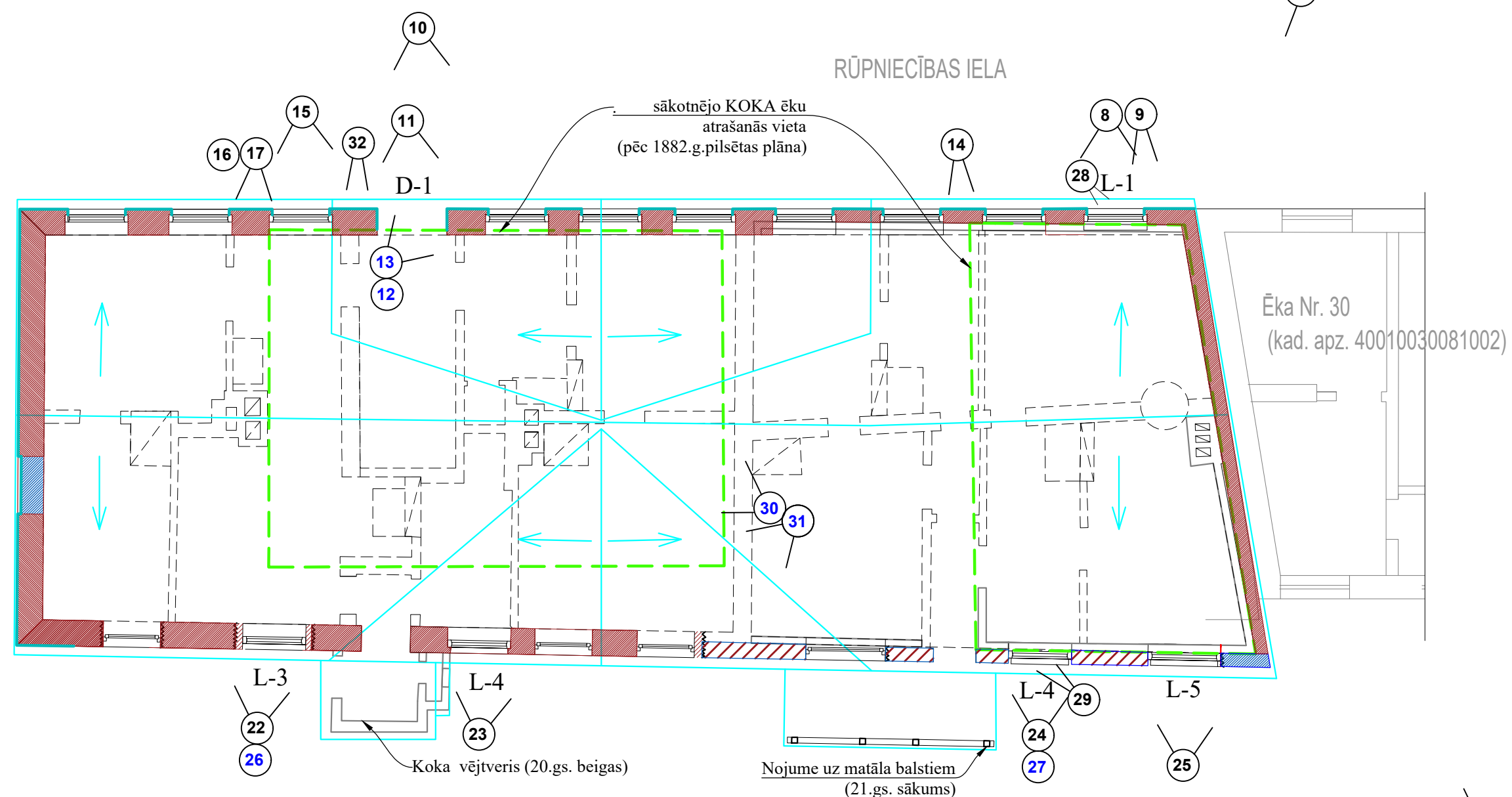

31.attēls. Mezonīna bēniņtelpa. Saglabājusies sākotnējā jumta konstrukcija. Skats uz bēniņtelpas vēdināšanas logu.

32.attēls. Ielas fasādē saglabājies metāla karogu turētājs.

MĀJAS PLĀNS

DATĒJUMI:

- ķieģeļu sienas 1936.gads
- ķieģeļu mūris - pārmūrēts
- ķieģļu mūris, 20.gs.50.gadi
- 20.gs.b./21.gs.sāk. pārmūrētas ķieģeļu ailes malas
- koka konstrukcijas
- izlauztas sākotnējā mūra konstrukcijas
- cementa/kaļķa apmetums (20.gs.2.puse)
- koka ēku apjomi 1882.g. pilsētas plānā
- esošā jumta plāns

APZĪMĒJUMI:

- 20 - fotofiksācijas vieta, virziens un numurs
- 25 - fotofiksācijas vieta, virziens un numurs otrā stāvā un bēniņos

PIEZĪMES:

- Fasāžu arhitektoniskās inventarizācijas izstrādāšanā izmantotas kadastrālās uzmērīšanas lietas informācija, plāns atsevišķi fragmenti uzmērīti uz vietas.
- Izpēte un uzmērījumi nav veikti iekštelpās.

Projektētājs: Dace Lukšēvica arhit. sertifik. 1-00602		Objekts: Dzīvojamās ēkas fasāžu arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija Rūpniecības iela Nr. 28 (kad.apz. 40010030081001)					
		Pasūtītājs: Artūrs Andrišūns					
Amats	Vārds, uzvārds	Paraksts	Datums	Lapas saturs:			
				MĀJAS PLĀNS			
Izpētes.d.vad.	D.Lukšēvica		01.12.2024.	Projektēšanas stadija	Marka	Lapa	Mērogs
Izstrādāja	D.Lukšēvica		01.12.2024.	Pirmsprojekta izpēte	AMI	1	1:100

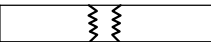
P a g a l m a F A S Ā D E

PIEZĪMES:

1. Inventarizācijai izmantots kadastrālās uzmērīšanas lietas plāns (2020.g.), atsevišķi fasādes fragmenti uzmērīti uz vietas.
2. Fasāde visos būvperiodos saglabāta kā neapmests ķieģeļu mūris, katrā no ēkas remontiem- parbūvēm lietoti atšķirīgi māla ķieģeļi.

APZĪMĒJUMI:

- izlauztas sākotnējā mūra konstrukcijas

- aizmūrēta aile sākotnējā sienā

- ailes ķieģeļu pārsedze

- PVC logi (balta) -21.gs. sākums

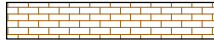
- koka log

- 20.gs. 30.gadu mūrējums

- 20.gs. 50.gadu mūrējums

- pārmūrēti fragment

Projektētājs: Dace Lukšēvica arhit. sertif. 1-00602		Objekts: Dzīvojamās ēkas fasāžu arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija Rūpniecības iela Nr. 28 (kad.apz. 40010030081001)					
		Pasūtītājs: Artūrs Andrišūns					
Amats	Vārds, uzvārds	Paraksts	Datums	Lapas saturs: Pagalma FASĀDE			
Izpētes.d.vad.	D.Lukšēvica		01.12.2024.	Projektēšanas stadija	Marka	Lapa	Mērogs
Izstrādāja	D.Lukšēvica		01.12.2024.	Pirmsprojekta izpēte	AMI	3	1:100